

REMISSYTTRANDE

Datum
2020 -10- 09

Dnr
4213-20-8.1

Aktbilaga

3

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till maria.rasmussen@regeringskansliet.se

Betänkandet Ökad trygghet för visselblåsare (SOU 2020:38) *(Departementets diarienummer A2020/01490/ARM)*

Justitiekanslern ska vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. I Justitiekanslerns uppdrag ingår även att bevaka statens rätt och att medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Genomgången av de förslag som läggs fram i betänkandet och de överväganden som görs där har skett med de utgångspunkter som Justitiekanslern, utifrån sitt uppdrag, främst har att beakta.

I 1 kap. 3 § regleras den föreslagna lagens förhållande till annan lag och förordning. Justitiekanslern noterar att paragrafen liknar den upplysningsbestämmelse som valdes i lagen (2016:749) om särskilt skydd mot represalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden. En skillnad framkommer dock vad gäller förhållandet till grundlagsbestämmelserna om tryck- och yttrandefrihet. I den delen har utredningen nämligen gjort bedömningen att det i den föreslagna lagen inte bör tas in någon bestämmelse om dess förhållande till grundlagarna, eftersom frågan om hur grundlag förhåller sig till vanlig lag framgår redan av grundlagarnas bestämmelser (se avsnitt 5.1.1).

Justitiekanslern är inte övertygad om att en sådan snäv formulering av en upplysningsparagraf är att föredra. Oavsett formuleringen av en sådan paragraf måste även beaktas att det finns en risk att lagen uppfattas som en uttömmande reglering och att enskilda kan komma att tro att de enbart kan få skydd om de uppfyller de föreslagna kriterierna (jfr. prop. 2015/16:128 s. 19 ff.). I så fall skulle lagen kunna minska benägenheten att påtala missförhållanden, till exempel genom att lämna sådana uppgifter till media.

Ytterligare en risk är att enskilda uppfattar det som att det är de kanaler som den nu föreslagna lagen erbjuder som ska användas i första hand. I motsats till vad utredningen avser kan lagen alltså leda till försvagade incitament att offentliggöra eller meddela uppgifter i enlighet med tryck- och yttrandefriheten i grundlagarna (jfr. s. 111).

Det är Justitiekanslerns uppfattning att ytterligare överväganden i dessa delar bör ske i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ärendet har föredragits av Linda Åkerblom. I ärendets beredning har även byråchefen Daniel Kjellgren deltagit.

Mari Heidenborg